

FOLKETINGET

Lektionsplan samfundsfag B:
**Social dumping eller
fair konkurrence?**

LEKTIONSPLAN SAMFUNDSFAG B: Social dumping eller fair konkurrence?

Lektion 1	Materiale	Øvelser og opgaver
<p>Lektionens fokus: Arbejdskraftens fri bevægelighed – en gevinst eller ulempe for Danmark og den danske model?</p> <p>Begreber: Indre marked og fri konkurrence Arbejdskraftens fri bevægelighed</p>	<p>Baggrund til underviser: Faktaark: Social dumping eller fair konkurrence?</p> <p>Film: Reportagefilm "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min).</p> <p>Webartikler: dr.dk: Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark? eu.dk: Arbejdskraftens fri bevægelighed eu.dk: Udstationering af arbejdstagere</p> <p>Læse/se-lytte-fokus:</p> <ul style="list-style-type: none">• Den danske model (genopfrisk)• Hvilke regler gælder for udenlandske arbejdere i Danmark?• Hvilke regler gælder for udenlandske virksomheder, der har sendt arbejdere til Danmark?• Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for den danske model?	<p>Øvelse Genopfrisk i grupper á 6 og 6, hvad I allerede ved om den danske model. Hvem repræsenterer arbejdstagerne, og hvem repræsenterer arbejdsgiverne?</p> <p>Sum derefter over følgende: Hvem bestemmer din løn? Har vi en minimumsløn i Danmark? Hvilke løn- og arbejdsvilkår gælder for arbejdstagere fra andre EU-lande i Danmark?</p> <p>Find inspiration i denne artikel:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark? <p>Undervisning i plenum Det I ikke kan svare på ovenover, tager I samlet. Saml op på svar, før I går til opgave 1.</p> <p>Opgave 1: Løs opgaven parvis og saml op på spørgsmålene i klassen.</p> <p>Se reportagen "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min.).</p> <p>a. Genfortæl handlingen til din sidemand:</p>

- Hvorfor er Nicolai på byggepladsen? Hvad er hans mission?
- Hvad kontrollerer Københavns Kommune? Giv eksempler på, hvad kommunen finder.
 - Værten Nicolai møder Bogdan fra Rumænien. Hvilke løn- og arbejdsvilkår arbejdede Bogdan under?
 - Nicolai møder også en dansk håndværker på byggepladsen. Hvordan oplever han udenlandsk arbejdskraft?
 - Sidst i indslaget kommer Nicolai i tvivl. Diskutér i grupper, hvad I ville gøre i hans situation.

Lektion 2

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Hvad betyder udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) for dansk økonomi?

Begreber:

Social dumping
Højkonjunktur/lavkonjunktur

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Ekspertfilm "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.)

Databaser:

Jobindsats.dk: [Databank](#)

Webartikler

eu.dk: [EU på kryds og tværs](#) (side 11-13 og 131-132)

Tidslinje (eu.dk): [EU's historie](#) (årstal 2004)

eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)

eu.dk: [Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen](#)

ku.dk - Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier (FAOS): [Arbejdsmarkedets](#)

[Arbejdsmarkedets](#)

Opgave 1:

Undersøg og lav samlet skema (eller grafisk fremstilling), hvor I svarer på følgende spørgsmål:

- Hvor mange EU-borgere arbejder i Danmark, og i hvilke erhverv arbejder de?
- Hvilke EU-lande kommer der flest arbejdstagere fra? Lav en top 10-liste.
- Undersøg udviklingen i antallet af arbejdstagere fra andre EU-lande. Hvad viser tallene, og hvordan kan du forklare dem? Lav en graf.

Find inspiration i disse datakilder:

- Jobindsats.dk: [Databank](#)
- eu.dk: [EU på kryds og tværs](#) (side 11-13 og 131-132)
- Tidslinje: [EU's historie](#) (årstal 2004)
- eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

begreber - social dumping

Altinget: 3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping

Altinget: DA: Fire myter om social dumping

DA: Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked

dr.dk: Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen

Bøger:

Lars Frederiksen: *EU's udfordringer. En casebaseret grundbog om EU*. Columbus (2019), side 128-136. Casen hedder: Udfordrer den fri bevægelighed den danske velfærdsstatsmodel?

Hans Branner. *Det Politiske Europa. En grundbog om EU*. 3. udgave. Columbus (2018), side 45-48 med en figur over EU's kompetencer + side 45 om Det Indre Marked.

Læse/se-lytte-fokus:

- Hvilke EU-landes borgere søger mod Danmark?
- Fordele og ulemper for dansk økonomi og den danske model?

Øvelse 1:

Undersøg i mindre grupper:

- a. Hvad er social dumping?
- b. Findes social dumping i Danmark?
- c. Hvad mener arbejdsmarkedets parter?

Find inspiration i disse artikler:

- eu.dk: Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen
- eu.dk: Udstationering af arbejdstagere
- Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier: Arbejdsmarkedets begreber - social dumping
- Altinget: 3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping
- Altinget: DA: Fire myter om social dumping

Opgave 2:

Se filmen "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.). Tag noter undervejs.

Diskutér i mindre grupper:

- a. Bliver danske arbejdstagere udkonkurreret af østeuropæisk arbejdskraft?
- b. Resulterer arbejdskraftens fri bevægelighed i social dumping, eller er det fair konkurrence?
- c. Hvad betyder arbejdskraftens fri bevægelighed for den danske model? Og for dansk økonomi?
- d. Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for Danmark?

Find inspiration i disse artikler:

- DA: Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked (2018)
- Artikel på dr.dk: Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen

Undervisning i plenum

Saml op på diskussionsspørgsmål i klassen.

Lektion 3

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Hvorfor vandrer arbejdstagere?

Begreber:

Migration

Push- og pull-faktorer

Levevilkår

Baggrund til underviser:

Faktaark: Social dumping eller fair konkurrence?

Lyd:

Zetland (19:55 min.)

De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU

Databaser:

Eurostat (se på arbejdsmarkedsdata)

OECD-data: Social spending (og andre data)

Webartikler:

eu.dk: BNP per indbygger - det relative velstandsniveau mellem EU-lande

eu.dk: Mindstelønninger

Bøger:

Lars Frederiksen: *EU's udfordringer. En casebaseret grundbog om EU*. Columbus (2019), side 128-136. Casen hedder: Udfordrer den fri bevægelighed den danske velfærdsstatsmodel?

Hans Branner. *Det Politiske Europa. En grundbog om EU*. 3. udgave. Columbus (2018), side 45-48 med en figur over EU's kompetencer + side 45 om Det Indre Marked.

Øvelse 1:

Diskutér med sidemand, hvad der kunne få dig til at tage til et andet land og arbejde. Notér på papir og saml bud op i plenum.

Læs eller lyt til artiklen fra Zetland (19:55 min.):

De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU

- Oplis grundene til, at de tre personer i artiklen rejste til Danmark.
- Var det nogle af de samme ting, som kunne få dig til at flytte til et andet land og arbejde?

Opgave 1:

Arbejd sammen med din sidemand.

Genopfrisk, hvad I fandt ud af i lektion 2.

I skal nu undersøge, hvilke faktorer der kan få personer til at tage arbejde i et andet land.

- a. Vælg et land fra jeres Top 10-liste (lektion 2), som I vil sammenligne med Danmark.
- b. Undersøg ud fra data fra OECD de to landes 'sociale udgifter' (social spending). Notér i et samlet dokument, hvor stor en del af landenes BNP, der går til:
 - i. Sociale udgifter (social spending)
 - ii. Pensionsudgifter
 - iii. Sociale ydelser til familier (social benefits to households)

Læse/se-lytte-fokus:

- Hvordan påvirker et hjemlands økonomi og levestandard migration?
- Hvordan påvirker værtslandets økonomi og levestandard migration?

- iv. Støtte til folk i den arbejdsdygtige alder, men uden for arbejdsmarkedet på grund af f.eks. ulykker eller sygdom (incapacity)
 - v. Overførsler m.m. til arbejdsløse, der søger job på det danske arbejdsmarked (public spending on labour market)
- c. Undersøg også lønniveau og købekraft i de pågældende lande. Notér i dokumentet.

Find inspiration i disse datakilder:

- Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)
- eu.dk: [BNP per indbygger - det relative velstandsniveau mellem EU-lande](#)
- eu.dk: [Mindstelønninger](#)
- [Eurostat](#) (se på arbejdsmarkedsdata)
- [OECD-data: Social spending](#) (og andre data)

Gruppearbejde - brug data fra opgaven og svar på følgende spørgsmål:

- a. Hvilke pull-faktorer for udenlandske arbejdstagere findes på det danske arbejdsmarked?
- b. Hvilke push-faktorer får udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) til at søge mod Danmark?
- c. Hvordan skiller Danmark sig ud fra det land, I har sammenlignet med? (se f.eks. på mindsteløn)

Undervisning i plenum

Hver gruppe præsenterer sine resultater. Fælles opsamling i klassen.

Lektionens fokus:

Løsninger på udfordringer – hvem skal bestemme, og hvad skal bestemmes?

Begreber:

EU-mindsteløn

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Ekspertfilm ”Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår” (06:28 min.)

Websites:

dr.dk: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)

eu.dk: [EU og den danske model](#)

eu.dk: [Kommissionen fremsætter lovforslag om mindsteløn](#)

Altinget: [Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag](#)

Politiken: [Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn](#)

eu.dk: [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse vedrørende forslaget om en europæisk mindsteløn](#)

Læse/se-lytte-fokus:

- Europa-Kommissionens forslag om en EU-mindsteløn
- Truer forslaget om EU-mindsteløn den danske model?
- EU's kompetencer

Øvelse 1:

Genopfrisk to og to, hvad I lærte i lektion 1.

Herefter fælles repetition i plenum.

Opgave 1:

Se klippet ”Jens Arnholtz om løn- og arbejdsvilkår” (06:28 min.) - gå evt. ind allersidst i klippet. Læs også dr.dk-artiklen: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)

Undersøg, hvad diskussionen om en EU-mindsteløn handler om.

- Hvorfor foreslår Europa-Kommissionen en EU-mindsteløn? Hvilket problem skal den løse?
- Hvor mange andre EU-lande har en lovbestemt mindsteløn? Hvad er fordele og ulempe ved det?
- Hvorfor er den danske regering imod forslaget?

Klassediskussion:

- Truer forslaget om en EU-mindsteløn den danske model, eller løser den et problem med såkaldt social dumping?
- Skal EU lovgive om EU-mindsteløn?
- Hvad skal den danske regering gøre?

Find inspiration i disse film og artikler:

- eu.dk: [EU og den danske model](#)
- eu.dk: [Kommissionen fremsætter lovforslag om mindsteløn](#)

- Altinget: Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag
- Politiken: Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn
- eu.dk: Beskæftigelsesudvalgets udtalelse vedrørende forslaget om en europæisk mindsteløn